

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS**NUTARTIS**

2026-07-17

Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėja Auksė Balkaitienė teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo Aurimo Drižiaus (toliau ir - pareiškėjas) skundą dėl 2026 m. birželio 30 d. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorės Jūratės Karčinskienės (toliau – ir prokurorė) nutarimo atmesti skundą dėl 2026 m. birželio 19 d. Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos Tyrimo koordinavimo valdybos vyresniojo specialisto Jono Švažo (toliau –ir vyresnysis specialistas) nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, medžiagoje M-7-01-00057-26, panaikinimo.

Teisėja, išnagrinėjusi pareiškėjo skundą,

n u s t a t ė :

I. Nagrinėjimų klausimų esmė

1. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Tyrimų koordinavimo valdybos Pranešimų nagrinėjimo skyriuje 2026 m. birželio 15 d. gautas pareiškėjo pareiškimas dėl viešai paskelbtos buvusio Vilniaus apygardos teismo pirmininko Vytauto Zeliankos informacijos apie galimai darytą neteisėtą poveikį Lietuvos teismų sistemai Prezidentės Dalios Grybauskaitės kadencijos metu.

2. 2026 m. birželio 19 d. vyresnysis specialistas vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau ir - BPK) 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 168 straipsniu, nutarimu atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, nesant nusikalstamų veikų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – ir BK) 228 straipsnio 1 dalyje, 226 straipsnio 2 dalyje, 288 straipsnyje, 226 straipsnio 1 dalyje požymių, motyvuodamas tuo, kad šiuo metu nėra gauta ir nenustatyta duomenų, kad V. Zeliankos viešame „Facebook“ įrašė nurodyti teiginiai apie galimą poveikį teisėjų veiklai būtų grindžiami objektyviais duomenimis apie konkretų, individualizuotą ir kryptingą bandymą daryti neteisėtą įtaką valstybės tarnautojams ar jiems prilygintiems asmenims, siekiant pakeisti jų sprendimus ar veiksmus nagrinėjant bylas ar vykdant kitas teisingumo funkcijas.

3. Nesutinkant su šiuo vyresniojo specialisto nutarimu buvo paduotas skundas prokurorėi.

4. 2026 m. birželio 30 d. prokurorė nutarimu atmetė pareiškėjo skundą ir paliko galioti vyresniojo specialisto nutarimą motyvuodama tuo, kad šiuo atveju vien viešai išsakyti vertinamojo pobūdžio teiginiai, nesant juos patvirtinančių objektyvių duomenų, taip pat savaime nesudaro pakankamo pagrindo konstatuoti galimą kišimąsi į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitų nusikalstamų veikų požymius.

II. Skundo ikiteisminio tyrimo teisėjui argumentai ir prašymai

5. Pareiškėjas nesutikdamas su prokurorės nutarimu pateikė skundą Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui, kuriame nurodo, kad skundžiamas nutarimas yra neteisėtas ir nepakankamai motyvuotas, priimtas pažeidžiant BPK 2, 168 straipsnius. Pasak pareiškėjo objektyvūs duomenys net nebuvo renkami, neatklausta teisėja Laima Garnelienė,

neapklausti teisėjų tarybos nariai, Prezidentūros darbuotojai, neišreikalauti Prezidentūros dokumentai, neišreikalauti Teisėjų tarybos dokumentai, neišreikalauta teisėjų atrankų medžiaga, netinkamai įvertinti Vytauto Zeliankos parodymai, jie nepagrįstai įvertinti kaip nuomonė, pareiškėjo nurodytos aplinkybės vertintos izoliuotai, skundžiamas nutarimas nemotyvuotas, jokie veiksmai pareiškėjo nurodytų aplinkybių patikrinimui nebuvo atlikti, skundžiamas nutarimas grindžiamas prielaidomis. Atsižvelgdamas į skunde nurodytus argumentus pareiškėjas prašo panaikinti prokurorės ir vyresniojo specialisto nutarimus, įpareigoti prokuratūrą atlikti išsamų pareiškime nurodytų aplinkybių patikrinimą, atliekant pareiškėjo skunde ikiteisminio tyrimo teisėjui nurodytus veiksmus.

III. Ikiteisminio tyrimo teisėjo išvados ir argumentai

Pareiškėjo skundas netenkintinas.

6. Skundą nagrinėjanti ikiteisminio tyrimo teisėja, susipažinusi su skundžiamo prokurorės priimto nutarimo motyvais, skundo argumentais, vyresniojo specialisto priimto procesinio sprendimo motyvais, medžiaga Integruotoje baudžiamojo proceso sistemoje (toliau – ir IBPS), pagal kurią atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, sprendžia, kad skundžiamas prokurorės nutarimas yra teisėtas ir pagrįstas, naikinti jį skunde nurodomais motyvais nėra pagrindo. Prokurorė skundžiamame nutarime nurodė ir išvardijo visus reikšmę turinčius duomenis, atliko objektyvų jų vertinimą ir aiškiai pagrindė savo sprendimą.

7. BPK 2 straipsnis įpareigoja prokurorą ir ikiteisminio tyrimo pareigūnus reaguoti į kiekvieną informaciją apie galimai padarytą nusikalstamą veiką bei atlikti visus reikalingus proceso veiksmus ir priimti visus reikalingus sprendimus, kad nusikalstama veika būtų atskleista. Kita vertus, tiek pradedant baudžiamąjį procesą, tiek jau vykstančio proceso metu privalu įsitikinti, kad nėra priežasčių, dėl kurių procesas negali būti vykdomas. Pagal BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą, baudžiamasis procesas negali būti pradedamas, o pradėtas turi būti nutrauktas, jeigu nepadaryta veika, turinti visus būtinus ir įstatyme nustatytus nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymius.

8. Nagrinėjamu atveju pareiškime nurodytos galimai nusikalstamos veikos buvo vertinamos BK 228 straipsnio 1 dalyje, 226 straipsnio 2 dalyje, 288 straipsnyje, 226 straipsnio 1 dalyje, numatytų nusikalstamų veikų kontekste. Vyresnysis specialistas, priimdamas procesinį sprendimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, sprendė, kad nebuvo padarytos veikos, turinčios šių nusikaltimų požymių. Su šiuo sprendimu sutiko ir prokurorė. Skundą nagrinėjanti ikiteisminio tyrimo teisėja su tokiu medžiagoje, pagal kurią atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, esančių duomenų vertinimu neturi pagrindo nesutikti.

9. BPK 168 straipsnio 1 dalyje numatyti du atvejai, kai prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas gali atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą: 1) kai skunde, pareiškime ar pranešime apie nusikalstamą veiką nurodyti duomenys yra akivaizdžiai neteisingi; 2) yra aiškos BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas. Ikiteisminio tyrimo teisėja pažymi, kad įtarti buvus nusikalstamą veiką bei konkretų asmenį, jog jis šią veiką padarė, nuspręsti dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą, dėl jo nutraukimo baudžiamojo proceso įstatymo numatytais atvejais ir pagrindais yra išimtinė prokuroro kompetencija. Joks teismas negali įpareigoti prokuroro atlikti konkretų ikiteisminį tyrimą. Tačiau, priimdamas sprendimus, tarp jų – ir nutarimą atsisakyti pradėti arba nutraukti jau pradėtą ikiteisminį tyrimą, prokuroras privalo apsvarstyti proceso dalyvių prašymus ir dėl jų priimti motyvuotus sprendimus, kurie gali būti skundžiami įstatymo nustatyta tvarka. Proceso dalyvių pozicija aptartais

klausimais nesaisto prokuroro, jeigu jo įsitikinimas ir priimtas sprendimas yra motyvuotas ir pagrįstas konkrečios bylos duomenų visuma.

10. Nutarime atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą išdėstyti pagrįsti ir išsamūs tokio sprendimo argumentai, prokurorės procesiniame sprendime nurodyti motyvai dėl šio sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, išdėstyti pareiškėjo skundo atmetimo argumentai, išvados dėl pareiškime nurodytų aplinkybių įvertinimo, su kuriomis skundą nagrinėjanti ikiteisminio tyrimo teisėja sutinka ir jų papildomai nebekartoja. Priešingai nei nurodo pareiškėjas, nėra pagrindo teigti, kad pareiškimo patikslinimas buvo atliktas neišsamiai, procesiniai sprendimai priimti pažeidžiant BPK 2, 168 straipsnių nuostatas. Iš pateiktos medžiagos matyti, kad tikslinant pareiškimą buvo atlikta V. Zeliankos apklausa, įvertinti pareiškėjo pateikti priedai, nurodytos aplinkybės. Įvertinus šiuos atliktus veiksmus, jų apimtį ir surinktus duomenis, skundą nagrinėjanti ikiteisminio tyrimo teisėja neturi pagrindo pripažinti, kad pareiškimo patikslinimas buvo atliktas neišsamiai, neobjektyviai, kaip yra nurodoma pareiškėjo skunde, ir kad dar yra būtina atlikti papildomus veiksmus. Kaip matyti, skundžiamuose procesiniuose sprendimuose yra išsamiai aprašyti visi pareiškimo patikslinimo metu surinkti duomenys, atlikta jų analizė. Šiuo atveju surinktų duomenų visumos vertinimas leido padaryti motyvuotą ir pagrįstą išvadą, kad nėra pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, kuriai skundą nagrinėjanti ikiteisminio tyrimo neturi pagrindo nepritarti.

11. Pareiškėjas teigia, jog dėl jo nurodytų aplinkybių būtina atlikti skunde ikiteisminio tyrimo teisėjui nurodytus veiksmus. Šioje vietoje atkreiptinas pareiškėjo dėmesys, kad ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas tik tais atvejais, kai yra pakankamas pagrindas manyti, kad konkrečiuose asmenų veiksmuose galimai yra nusikalstamos veikos požymių. Tuo tarpu įstatymų leidėjas yra numatęs galimybę, patikrinti pareiškime, skunde, pranešime nurodytas aplinkybes, o gavus bei įvertinus patikslinime metu gautus duomenis spręsti dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo arba atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, kas šiuo atveju įvertinus pareiškimo patikslinimo metu gautus duomenis ir buvo padaryta. Galimybė patikslinti pateiktus duomenis baudžiamosios teisės doktrinoje nereiškia, kad tai būtinas procesinis veiksmas prieš atsisakant pradėti ikiteisminį tyrimą ir net nusprendus atlikti patikrinimo veiksmus, jų apimtį nusprendžia pareiškimą nagrinėjantis pareigūnas ar prokuroras. Nors skunde teigiama, kad apie pareiškime nurodytas aplinkybes dėl galbūt nusikalstamų veiksmų nebuvo atlikti būtini pareiškėjo skunde nurodyti procesiniai veiksmai, o vyriausioji tyrėja ir prokuroras dėl to priėmė neteisėtus ir nepagrįstus procesinius sprendimus atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, tačiau su tokiais argumentais skundą nagrinėjanti teisėja negali sutikti. Pareiškėjo nurodytus veiksmus galima atlikti tik tada, jeigu iš pateikto pranešimo apie galbūt padarytą nusikalstamą veiką nėra aišku, ar yra pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą. Aplinkybėms patikslinti įstatymų leidėjas numatė galimybę atlikti tam tikrus ikiteisminio tyrimo veiksmus nepradėjus ikiteisminio tyrimo, tačiau tai nereiškia, kad kiekvienu atveju gavus pranešimą apie galbūt padarytą nusikalstamą veiką būtina atlikti BPK 168 straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus. Šiuo atveju neatlikus visų įmanomų ir pareiškėjo prašomų patikslinimo veiksmų, pateikti duomenys vertinant kartu su pareiškimo patikslinimo metu gautais duomenimis leidžia daryti pagrįstą išvadą, jog pareiškėjas objektyviais duomenimis nepagrindė jo įvardijamos nusikalstamos veikos.

12. Nagrinėjamu atveju buvo prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą dėl to, kad viešai paskelbtame pasisakyme Vytautas Zelianka teigė, jog prezidentūroje vykusių pokalbių metu teisėjams buvo daroma įtaka dėl jų karjeros galimybių. Pareiškėjo teigimu kai kuriems teisėjams buvo duodama suprasti, jog jų karjera gali priklausyti nuo konkrečių bylų nagrinėjimo rezultatų. Pareiškėjas taip pat teigia, kad teisėjams buvo reiškiami priekaištai dėl priimtų sprendimų, išteisinamųjų nuosprendžių ar kitų procesinių sprendimų, pareiškėjo vertinimu teismų sistemoje buvo formuojama baimės atmosfera, galėjusi paveikti teisėjų nepriklausomumą, pareiškėjo

nuomone jeigu šie viešai paskelbti teiginiai atitinka tikrovę, jie gali rodyti galimus Konstitucijoje įtvirtinto teismų nepriklausomumo principo pažeidimus bei galimą neteisėtą poveikį teisėjų veiklai.

13. Taigi nagrinėjamu atveju faktinis nusikalstamų veikų padarymas iš esmės grindžiamas socialiniame tinkle „Facebook“ V. Zeliankos pasidalintu įrašu, kuriame asmuo išdėstė savo nuomone, o ne remiantis objektyviais duomenimis, kurie patvirtintų bent vieną pareiškėjo skunde akcentuojamą aplinkybę. Tai, kad įrašė, kurio pagrindu pareiškėjas prašo pradėti ikiteisminį tyrimą, yra išdėstyta tik asmens nuomonė, pasvarstymai, pareiškimo patikslinimo metu apklaustas paties įrašo autorius V. Zelianka, kuris apklausos metu parodė, jog jis turi tik bendrą nuomonę apie tai, kad yra politinės kultūros stoka mūsų šalyje, tarp politinės ir teisminės valdžios. Konkrečių asmenų, kurie darė poveikį išskirti negali, nes tai yra bendras politinis fonas.

14. Atkreiptinas pareiškėjo dėmesys, baudžiamojo proceso paskirtis – atskleisti ne bet kokias, o tik nusikalstamas veikas. Tik nusikalstamoms veikoms tirti gali būti atliekamas ikiteisminis tyrimas (Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 2 straipsnis). Ikiteisminio tyrimo pradėjimą lemiantys veiksniai yra tyrimo procesinės prielaidos, kurios yra dvi, tai: 1) tikėtinos informacijos apie galimai padarytą nusikalstamą veiką buvimas ir 2) aplinkybių, dėl kurių procesas yra negalimas, nebuvimas. Pažymėtina, kad ikiteisminis tyrimas pradedamas tada, kai subjektas, turintis teisę (pareigą) pradėti ikiteisminį tyrimą, turi faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą (pakankamai informatyvių, tikėtinų) duomenų, kad yra padaryta veika, turinti nusikalstamos veikos požymių (2024 m. vasario 6 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-2-511/2024, 10 punktas). Nagrinėjamu atveju pareiškėjo skunde tokių duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad buvo padarytos skunde nurodomos BK 228 straipsnio 1 dalyje, 226 straipsnio 2 dalyje, 288 straipsnyje, 226 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos, nėra. Kaip jau minėta, pareiškimas pradėti ikiteisminį tyrimą grindžiamas išimtinai tik socialiniame tinkle „Facebook“ esančio įrašo turiniu, kuriame išdėstyta įrašo autoriaus nuomonė ir pasvarstymai, laikotarpiai, kuriuo jis ėjo teisėjos pareigas. Todėl pareiškėjo nurodomas nusikalstamų veikų galimo padarymo faktinis pagrindas, nenurodant jokių konkrečių duomenų, leidžiančių spręsti apie galimai padarytų nusikalstamų veikų požymius, laikytinas akivaizdžiai nepagrįstu ir nesudaro teisinio pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo pareigūnai ar prokurorai neprivalo tirti įvykio, apie kurį nėra objektyvių duomenų, rodančių esant nusikalstamos veikos požymių.

15. Vertindama medžiagoje esančių duomenų visumą, teisėja daro išvadą, jog pradėti ikiteisminį tyrimą šiuo atveju nebuvo jokio pagrindo. Nagrinėjant skundą nenustatyta aplinkybių, kurių pagrindu būtų tikslinga panaikinti skundžiamą prokurorės nutarimą, kuriuo paliktas galioti vyresniojo specialisto nutarimas dėl atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą. Vyresnysis specialistas bei prokurorė tinkamai įvertino pareiškėjų nurodomų aplinkybių patikrinimo metu gautus duomenis ir padarė pagrįstą išvadą, jog pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą nėra.

16. Apibendrinant darytina išvada, kad pagal pareiškėjo nurodytus duomenis ikiteisminį tyrimą buvo atsisakyta pradėti pagrįstai ir motyvuotai, nenustačius nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, t. y. esant aiškioms BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytoms aplinkybėms.

Teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168, 173 straipsniais, 440 straipsniu

n u t a r ė :

Netenkinti Aurimo Drižiaus skundo dėl 2026 m. birželio 30 d. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorės Jūratės Karčinskienės nutarimo atmesti skundą dėl 2026 m. birželio 19 d. Lietuvos Respublikos Specialiųjų

tyrimų tarnybos Tyrimo koordinavimo valdybos vyresniojo specialisto Jono Švažo nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą medžiagoje M-7-01-00057-26, panaikinimo.

Nutartis gali būti skundžiama per 7 dienas nuo jos gavimo dienos Vilniaus apygardos teismui per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėja

Auksė Balkaitienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto apylinkės teismas 302942160, Laisvės pr. 79A, Vilnius, 06144 Vilniaus m. sav.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Posėdžio nutartis, skundžiama teismui
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-07-17 Nr. IBPS-V-1885195-26
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Auksė Balkaitienė, Teisėjas, Vilniaus miesto apylinkės teismas
Sertifikatas išduotas	AUKSĖ BALKAITIENĖ, Vilniaus miesto apylinkės teismas, Nacionalinė teismų administracija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-07-17 13:55:52 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-07-17 13:56:02 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-28 15:36:50 – 2027-05-28 15:36:50
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-02-04 16:07:46 iki 2028-02-04 16:07:46. Veiksmą atliko 2026-07-17 13:56:02 (GMT+03:00) Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.4.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-07-17 14:09:42)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2026-07-17 14:09:42 Teismo posėdžių sekretorius Laima Avižienytė
Medžiagos Nr.	M-7-01-00057-26